

13.6.2014

STM/104/2014

Jakelussa mainituille

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TOIMINTAKERTOMUSKANNANOTTO TYÖTTÖMYYSTURVAN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN TOIMINTAVUODESTA 2013

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa valtion talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän toimintakertomuskannanottonsa työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta vuodelta 2013 ja niistä toimenpiteistä, joihin työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnasta annettu toimintakertomus, 23.4.2014 sosiaali- ja terveysministeriön tilintarkastuskertomus ja muut selvitykset antavat aiheita.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta on erityistuomioistuimeen rinnastettava sosiaalivakuutuksen lautakuntatyypinen muutoksenhakuelin. Sen tehtävänä on kansalaisten oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden edistäminen tuottamalla kohtuullisessa ajassa oikeudenmukaisen, yhdenmukaisen ja perustellun päätöksen kansalaiselle, joka on tyytymätön ensimmäisen asteen päätöksentekijän tekemään päätökseen. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön kirjanpitoyksikköön ja sen tilinpäätös raportoidaan osana ministeriön tilinpäätöstä.

Lautakunnan toiminnasta säädetään työttömyysturvalain (1290/2002) 12 a luvussa ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa asetuksessa (1178/2006).

1. Yleisarvio ja valmistelu

Vuonna 2013 tavoitteena oli 9000 asian käsitteleminen ja koko vuoden keskimääräisen käsittelyajan pitäminen seitsemässä kuukaudessa. Valitusten käsittelyaika on ollut vuonna 2013 keskimäärin 7,0 kuukautta, kun se vuonna 2012 oli 6,3 kuukautta. Seitsemän kuukauden käsittelyaika näin ollen saavutettiin. Toimintavuonna ratkaisumäärälle asetettua tavoitetta ei saavutettu, sillä lautakunta ratkaisi yhteensä 8754 asiaa, joka on hieman enemmän kuin vuonna 2012 (8701).

Valitusten keskimääräinen käsittelyaika nousi edellisen vuoden 6,3 kuukaudesta (189 päivää) 7,0 kuukauteen (211 päivää). Vuonna 2013 lautakunnassa ratkaistujen asioiden määrä ei yltänyt vireille tulleiden asioiden määrän tasolle (- 626 asiaa). Käsittelyvuoroaan odottavien asioiden määrä on muutamana viime vuoden aikana kasvanut huomattavan suureksi (kertomusvuoden lopussa 5 674 asiaa).

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toiminta ja sen kehittäminen ovat toimintakertomuksen ja muun aineiston perusteella tuottaneet hyvän tuloksen toimintavuodelta 2013 (arvosana 4-). (Arviointiasteikko 5-1; 5=erinomainen tulos, 4=hyvä tulos, 3=tydyttävä tulos, 2= välttävä tulos, 1=heikko tulos)

Kannanotto on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön sisäisessä valmisteluryhmässä sekä vakuutusosaston johtoryhmässä. Kannanotto on käsitelty ministeriön virkamiesjohtoryhmässä, esitelty hallinnonalan tulosohtoryhmässä 3.6.2014 ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta on antanut siitä palautteen. Sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt päätöksen kannanotosta kansliapäällikön esittelystä. Valmistelu on perustunut ministeriön sisäiseen ohjeeseen, Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen ja vuosiyhteenvetoon sekä työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintakertomukseen.

2. Tulossopimuksen toteutuminen

2.1. Arvio yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta

Sosiaali- ja terveysministeriön strategia ”Sosiaalisesti kestävä Suomi ” määritteli hallinnonalan kolme päälinjausta:

- hyvinvoinnille vahva perusta,
- kaikille mahdollisuus hyvinvointiin sekä
- elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan strategisten tavoitteiden toteutuminen ja vaikuttavuus on arvioitu Valtiovarainministeriölle annetussa hallinnonalan tuloksellisuuskertomuksessa tyydyttäväksi (asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä).

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden osalta toiminnan tavoite on kansalaisten oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden edistäminen työttömyysturvaa koskeissa asioissa tuottamalla oikeudenmukaisia, yhdenmukaisia ja ymmärrettävästi perusteltuja päätöksiä valitusasioihin.

Lautakunnan päätösten yhdenmukaisuutta kuvaava vakuutus oikeuden muutosaste lautakunnan tekemiin päätöksiin oli 10 prosenttia kun tavoitteena oli pitää se alhaisena 9 prosentissa. Kertomusvuonna lautakunnan tietoon ei ole tullut sen toiminnasta tehtyjä kanteluita. Koska ylemmän asteen muutospäätöksissä ja kanteluihin annetuissa vastauksissa ei ole mainittu lautakunnan päätösten perusteluita, niin tästä voidaan päätellä, että lautakunnan päätösten laatua on pidettävä hyvänä.

2.2. Arvio toiminnallisen tulostavoitteiden toteutumisesta

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan taloudellisuustavoitteeksi asetettiin vuodelle 2013 se, että päätöksen käsittelyhintana on 265 euroa. Käsittelyhinnaksi tuli 259 euroa, joten lautakunnan voidaan katsoa täyttäneen tulostavoitteensa hyvin. Päätöksen käsittelyhintana hieman nousi vuoteen 2012 verrattuna, jolloin se oli 252 euroa.

Lautakunnan tuottavuutta mitataan ratkaisuinä henkilötyövuotta kohden. Työn tuottavuuden tavoitteeksi asetettiin 281 ratkaisua henkilötyövuotta kohden. Tuottavuudelle asetettu tavoite toteutui hyvin, kun lautakunta ratkaisi 293 valitusasiaa henkilötyövuotta kohden. Edellisvuonna 2012 lautakunnassa ratkaistiin 291 asiaa henkilötyövuotta kohden.

Vuoden 2013 osalta työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan arvioitiin saapuvan noin 10 000 valitusasiaa. Vuonna 2013 lautakuntaan saapui 9 380 valitusasiaa, mikä on 94 kappaletta enemmän kuin vuonna 2012.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan tavoitteena oli käsitellä 9000 valitusasiaa. Lautakunta ratkaisi vuonna 2013 yhteensä 8754 valitusasiaa, joka on enemmän kuin vuonna 2012 (8701). Kertomusvuonna lautakunnassa teetettyjen lisätöiden määrä jäi muutama sata kappaletta alle.

Palvelukyvyn ja suoritteiden laadun osalta lautakunnalle oli asetettu tavoitteeksi käsittelyajan pitäminen seitsemässä kuukaudessa vuonna 2013. Keskimääräinen käsittelyaika oli 7,0 kuukautta, joten tulostavoite saavutettiin. Lautakunnan keskimääräinen käsittelyaika pidentyi 22 päivällä vuoteen 2012 verrattuna. Käsittelyajan pidentyminen johtuu asioiden ruuhkautumisesta eli siitä, että käsittelyvuoroaan odottavien asioiden määrä on muutaman viime vuoden aikana kasvanut huomattavan suureksi (kertomusvuoden lopussa 5 674 asiaa).

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan henkilöstön suuruus oli vuonna 2013 yhteensä 29. Henkilöstömäärän tavoite vuonna 2013 oli 32. Kertomusvuonna lautakunnan henkilöstön vaihtuvuus oli hieman suurempaa kuin aikaisempina vuosina, koska vaihtuvuusprosentti oli 6,9. Lautakunnan määräaikaisten osuus oli 17 prosenttia. Määräaikaisia oli enemmän kuin tavoitteeksi oli asetettu, mutta taso on hyvä valtion yleiseen tasoon verrattuna. Eläkkeelle siirtymisen keski-ikä oli työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa 64 vuotta. Tavoitetta ei aivan saavutettu, mutta taso on hyvä. Työkyvyttömyyseläkkeelle ei lautakunnasta jäänyt kukaan vuoden 2013 aikana.

Kertomusvuonna sairaustapauksia oli 2,5 kappaletta henkilötyövuotta kohti ja sairauspoissaoloja 8,4 päivää henkilötyövuotta kohti. Edelliseen vuoteen verrattuna sekä sairaustapausten että sairauspoissaolopäivien määrä hieman nousi. Vastaavat luvut vuonna 2012 olivat 2,1 ja 7,3.

Kertomusvuonna henkilökunnan koulutus oli pääosin yksilöllistä ja eri työntekijöiden omiin työtehtäviin liittyvää koulutusta. Kaikki työntekijät osallistuivat johonkin koulutukseen.

Lautakunnassa aloitettiin marraskuussa 2012 kuusi kuukautta kestävä etätyökokeilu. Kertomusvuonna kokeilussa oli mukana 15 työntekijää. Etätyökokeilua päätettiin jatkaa 31.5.2014 asti, jolloin arvioidaan kokeilusta saadut kokemukset sekä edellytykset etätyön mahdolliselle vakinaistamiselle.

Vuonna 2013 työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa toteutettiin VM-Baro työtyytyväisyyskysely. Kaikkien työtyytyväisyyttä koskevien kysymysten keskiarvo oli lautakunnassa 3,56 kun se koko valtion hallinnossa oli vuonna 2013 3,42. Kyselyn vastausprosentti oli 43 (2012/42,8). Työtyytyväisyyden voidaan arvioida olevan varsin hyvällä tasolla.

3. VTV:n ja muiden tarkastusten huomiot

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan tilinpäätös on raportoitu osana sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöstä ja tilintarkastuskertomus sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta sisältyy tilintarkastuskertomukseen sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksestä vuodelta 2013.

Valtiontalouden tarkastusviraston 23.4.2014 päivätyssä tilintarkastuskertomuksessa sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksestä vuodelta 2013 ei ollut huomautettavaa.

Toimintakertomus on hallintojaoston hyväksymä. Toimintakertomuksen raportointi on ollut pääosin kattavaa ja selkeää.

4. Toimenpiteet

4.1. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle ehdotetut toimenpiteet

Toimenpiteet, joita ministeriö edellyttää työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalta tulosten kohentamiseksi.

- Valitusasioiden ruuhkautumisen vuoksi käsittelyajat ovat alkaneet pidentyä yli kuuden kuukauden. Tulossopimuskauden 2014–2015 aikana tulee edelleen tavoitella käsittelyajan lyhentämistä alle kuuden kuukauden. Tämä edellyttää lautakunnassa toteutettavia sisäisiä tehostamistoimia.
- Lautakunnan pitää varmistaa, että henkilöresurssit ovat tavoitteen (32) mukaisella tasolla.

4.2. STM:n toimenpiteet

Vuonna 2014 työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa käynnistyy sähköisen asianhallinnan projekti. Sosiaali- ja terveysministeriö kehittää yhdessä lautakunnan kanssa asianhallintaprosessia siten, että valitusten käsittelyssä päästäisiin kokonaan sähköiseen toimintaan.

Sosiaali- ja terveysministeri

Paula Risikko

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

JAKELU

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta
Ministeriön osastot
Tulossopimusten valmisteluryhmien puheenjohtajat ja sihteerit

TIEDOKSI

Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori (Netra)
Peruspalveluministeri
Tarkastuspäällikkö

